

เอกสารกฎหมาย

Legal Documents

ASEAN HUMAN RIGHTS DECLARATION

WE, the Heads of State/ Government of the Member States of the Association of Southeast Asian Nations (hereinafter referred to as "ASEAN"), namely Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Republic of the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Viet Nam, on the occasion of the 21st ASEAN Summit in Phnom Penh, Cambodia.

REAFFIRMING our adherence to the purposes and principles of ASEAN as enshrined in the ASEAN Charter, in particular the respect for and promotion and protection of human rights and fundamental freedoms, as well as the principles of

คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน*

เรา ประมุขรัฐหรือรัฐบาลของสมาชิกแห่งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (จากนี้ไปเรียกว่า อาเซียน) กล่าวคือ บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในวาระการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๒๑ ที่กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา

ยืนยัน การยึดมั่นตามความมุ่งประสงค์และหลักการของอาเซียนตามที่ปักมั่นในกฎบัตรอาเซียน โดยเฉพาะการเคารพการส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน รวมทั้งหลักการประชาธิปไตย นิติธรรมและธรรมาภิบาล

* คำแปลภาษาไทย ดัดแปลงจากฉบับคำแปลไม่เป็นทางการของหน่วยงานของรัฐบาลไทย ความผิดพลาดใดๆ ให้นับเป็นของผู้ดัดแปลง (ศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร)

The Thai translation is adapted from one informal translation under a governmental agency all errors should be counted as mine. (Professor P. HORAYANGKURA)

democracy, the rule of law and good governance;

REAFFIRMING FURTHER our commitment to the Universal Declaration of Human Rights, the Charter of the United Nations, the Vienna Declaration and Programme of Action, and other international human rights instruments to which ASEAN Member States are parties;

REAFFIRMING ALSO the importance of ASEAN's efforts in promoting human rights, including the Declaration of the Advancement of Women in the ASEAN Region and the Declaration on the Elimination of Violence against Women in the ASEAN Region;

CONVINCED that this Declaration will help establish a framework for human rights cooperation in the region and contribute to the ASEAN community building process;

**HEREBY DECLARE AS FOLLOWS:
GENERAL PRINCIPLES**

1. All persons are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of humanity.
2. Every person is entitled to the

ยืนยันเพิ่มเติม ที่จะผูกพันการตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน กฎบัตรสหประชาชาติ ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการเวียนนา และตราสารว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ซึ่งรัฐสมาชิกอาเซียนเป็นภาคี

ยืนยันอีกด้วย ในความสำคัญของความพยายามอาเซียนที่จะส่งเสริมเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมถึงปฏิญญาว่าด้วยความก้าวหน้าของสตรีในภูมิภาคอาเซียน และปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรีในภูมิภาคอาเซียน

เชื่อมั่นว่า ปฏิญญานี้จะช่วยก่อกรอบความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค และเกื้อหนุนต่อกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน

หลักการทั่วไป

๑. มนุษย์ทั้งปวงเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ ก่อรูปด้วยเหตุผลและมีโนธรรมและควรปฏิบัติต่อกันด้วยจิตวิญญานแห่งมนุษยธรรม
๒. บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพทั้งปวง

rights and freedoms set forth herein, without distinction of any kind, such as race, gender, age, language, religion, political or other opinion, national or social origin, economic status, birth, disability or other status.

3. Every person has the right of recognition everywhere as a person before the law. Every person is equal before the law. Every person is entitled without discrimination to equal protection of the law.

4. The rights of women, children, the elderly, persons with disabilities, migrant workers, and vulnerable and marginalised groups are an inalienable, integral and indivisible part of human rights and fundamental freedoms.

5. Every person has the right to an effective and enforceable remedy, to be determined by a court or other competent authorities, for acts violating the rights granted to that person by the constitution or by law.

6. The enjoyment of human rights and fundamental freedoms must be balanced with the performance of corresponding duties as every person has responsibilities to all other individuals, the community and the society where one lives. It is ultimately the primary responsibility of all ASEAN Member States to promote and protect all human rights and fundamental freedoms.

ตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากการแบ่งแยกใดๆ อาทิ เผ่าพันธุ์ เพศ อายุ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น พื้นเพทางชาติหรือสังคม สถานะทางเศรษฐกิจ การเกิด ความทุพพลภาพ หรือสถานะอื่น

๓. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับทุกแห่งหนว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย ทุกคนเสมอภาคกันตามกฎหมาย ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

๔. สิทธิของสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ บุคคลทุพพลภาพ แรงงานอพยพ กลุ่มเปราะบางและกลุ่มคนชายขอบเป็นสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ไม่อาจเพิกถอนได้ เป็นส่วนเดียวกัน และแบ่งแยกมิได้

๕. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาจากการกระทำอันละเมิดต่อสิทธิซึ่งตนได้รับจากรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลบังคับ อันกำหนดโดยศาลหรือเจ้าหน้าที่/องค์กรรัฐอื่นผู้มีอำนาจ

๖. การใช้สิทธิที่ได้รับตามหลักสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานต้องสมดุลกับการทำตามหน้าที่ตามความรับผิดชอบ อันเนื่องมาจากบุคคลทุกคนมีความรับผิดชอบต่อบุคคลอื่น ชุมชน และสังคมที่ตนอาศัยอยู่ สำคัญที่สุด รัฐสมาชิกอาเซียนมีความรับผิดชอบในลำดับแรกในการส่งเสริมและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานทั้งมวล

7. All human rights are universal, indivisible, interdependent and interrelated. All human rights and fundamental freedoms in this Declaration must be treated in a fair and equal manner, on the same footing and with the same emphasis. At the same time, the realisation of human rights must be considered in the regional and national context bearing in mind different political, economic, legal, social, cultural, historical and religious backgrounds.

8. The human rights and fundamental freedoms of every person shall be exercised with due regard to the human rights and fundamental freedoms of others. The exercise of human rights and fundamental freedoms shall be subject only to such limitations as are determined by law solely for the purpose of securing due recognition for the human rights and fundamental freedoms of others, and to meet the just requirements of national security, public order, public health, public safety, public morality, as well as the general welfare of the peoples in a democratic society.

9. In the realisation of the human rights

๗. สิทธิมนุษยชนทั้งหมด มีความเป็นสากล ไม่สามารถแบ่งแยก พึ่งพาซึ่งกันและกัน และมีความสัมพันธ์กันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานทั้งหมดในปฏิญญานี้ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม และเท่าเทียม ตลอดจนมีพื้นฐานเดียวกัน และการเน้นย้ำเดียวกัน ในขณะเดียวกัน การตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนต้องได้รับการพิจารณาในบริบทของภูมิภาคและของประเทศ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของภูมิหลังทางการเมือง เศรษฐกิจ กฎหมาย สังคมวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และศาสนา

๘. สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของทุกคนต้องใช้ โดยคำนึงตามควรถึงสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่น การใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของทุกคนต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กำหนดโดยกฎหมาย เพื่อวัตถุประสงค์ในการประกันยอมรับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่น และเพื่อตอบสนองข้อกำหนดโดยชอบเพื่อความมั่นคงของชาติ ความสงบสาธารณะ สาธารณสุขความปลอดภัยสาธารณะ ศีลธรรมอันดีของประชาชน รวมทั้งสวัสดิภาพทั่วไปของประชาชนชาติต่างๆ ในสังคมประชาธิปไตย

๙. ในการบรรลุสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพตามที่มิในปฏิญญานี้ จะต้องยึดมั่น

and freedoms contained in this Declaration, the principles of impartiality, objectivity, non-selectivity, non-discrimination, nonconfrontation and avoidance of double standards and politicisation, should always be upheld. The process of such realisation shall take into account peoples' participation, inclusivity and the need for accountability.

CIVIL AND POLITICAL RIGHTS

10. ASEAN Member States affirm all the civil and political rights in the Universal Declaration of Human Rights. Specifically, ASEAN Member States affirm the following rights and fundamental freedoms:

11. Every person has an inherent right to life which shall be protected by law. No person shall be deprived of life save in accordance with law.

12. Every person has the right to personal liberty and security. No person shall be subject to arbitrary arrest, search, detention, abduction or any other form of deprivation of liberty.

13. No person shall be held in servitude or slavery in any of its forms, or be subject to human smuggling or trafficking in persons, including for the purpose of trafficking in human organs.

14. No person shall be subject to torture or to cruel, inhuman or degrading

หลักการความไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด การยึดถือ วัตถุประสงค์ การไม่เลือก การไม่เลือกปฏิบัติ การไม่เผชิญหน้า และการหลีกเลี่ยงทวิ มาตรฐานกับการทำให้เป็นประเด็นทาง การเมือง อย่างสม่ำเสมอ กระบวนการบรรลุ เป้าหมายดังกล่าวต้องคำนึงถึงการมีส่วน ร่วมของประชาชน การครอบคลุม และ ความจำเป็นที่จะต้องยึดหลักภาระ รับผิดชอบ

สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

๑๐. รัฐสมาชิกอาเซียนยืนยันสิทธิพลเมืองและ สิทธิทางการเมืองทั้งหมดในปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐ สมาชิกอาเซียนยืนยันสิทธิและเสรีภาพขั้น พื้นฐานต่อไปนี้

๑๑. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตมาแต่กำเนิด สิทธินี้ต้องได้รับการคุ้มครองจากกฎหมาย ไม่มีผู้ใดจะถูกพรากชีวิตได้ เว้นแต่เป็นตาม กฎหมาย

๑๒. บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพและความ ปลอดภัยของตน ไม่มีบุคคลใดถูกจับกุม คั่น กักขัง ลักพาตัวหรือพรากเสรีภาพใน รูปแบบอื่นโดยอำเภอใจ

๑๓. บุคคลใดจะถูกเอาตัวเป็นผู้ต้องรับใช้หรือ ทาส ในรูปแบบใดๆ หรือจะถูกลักพาหรือค้า มนุษย์ รวมถึง ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการค้า อวัยวะมิได้

๑๔. บุคคลใดจะถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม

treatment or punishment.

15. Every person has the right to freedom of movement and residence within the borders of each State. Every person has the right to leave any country including his or her own, and to return to his or her country.

16. Every person has the right to seek and receive asylum in another State in accordance with the laws of such State and applicable international agreements.

17. Every person has the right to own, use, dispose of and give that person's lawfully acquired possessions alone or in association with others. No person shall be arbitrarily deprived of such property.

18. Every person has the right to a nationality as prescribed by law. No person shall be arbitrarily deprived of such nationality nor denied the right to change that nationality.

19. The family as the natural and fundamental unit of society is entitled to protection by society and each ASEAN Member State. Men and women of full age have the right to marry on the basis of their free and full consent, to found a family and to dissolve a marriage, as prescribed by law.

หรือทำลายศักดิ์ศรีมิได้

๑๕. ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพของการเคลื่อนย้าย และการพำนักภายในขอบเขตดินแดนของรัฐ ทุกคนมีสิทธิที่จะไปจากประเทศใดๆ รวมทั้งประเทศของตน และมีสิทธิที่จะกลับสู่ประเทศตนได้

๑๖. ทุกคนมีสิทธิที่จะแสวงหาและได้รับสถานะผู้ลี้ภัยในอีกรัฐหนึ่งตามกฎหมายของรัฐและข้อตกลงระหว่างประเทศที่มีผลบังคับใช้

๑๗. ทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของ ใช้อยู่ และ ให้ได้การครอบครองที่บุคคลดังกล่าวได้มา โดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งการครอบครองแต่ผู้เดียวหรือร่วมกับผู้อื่น ไม่มีบุคคลใดจะถูกพรากจากทรัพย์สินส่วนบุคคลดังกล่าวไปโดยอำเภอใจได้

๑๘. ทุกคนมีสิทธิได้รับสัญชาติตามที่กฎหมายระบุ ไม่มีบุคคลใดจะถูกพรากสัญชาติดังกล่าวโดยอำเภอใจหรือปฏิเสธสิทธิที่จะเปลี่ยนสัญชาตินั้น

๑๙. ครอบครัวในฐานะเป็นหน่วยธรรมชาติและพื้นฐานของสังคมย่อมได้รับการคุ้มครองจากสังคมและจากแต่ละรัฐสมาชิกอาเซียน บรรดาชายและหญิงเมื่อเจริญอายุครบบริบูรณ์แล้ว มีสิทธิที่จะสมรสบนพื้นฐานการยินยอมอย่างเสรีและเต็มใจของตน มีสิทธิที่จะตั้งครอบครัวและที่จะเลิกการสมรสตามที่กฎหมายกำหนด

20. (1) Every person charged with a criminal offence shall be presumed innocent until proved guilty according to law in a fair and public trial, by a competent, independent and impartial tribunal, at which the accused is guaranteed the right to defence.

(2) No person shall be held guilty of any criminal offence on account of any act or omission which did not constitute a criminal offence, under national or international law, at the time when it was committed and no person shall suffer greater punishment for an offence than was prescribed by law at the time it was committed.

(3) No person shall be liable to be tried or punished again for an offence for which he or she has already been finally convicted or acquitted in accordance with the law and penal procedure of each ASEAN Member State.

21. Every person has the right to be free from arbitrary interference with his or her privacy, family, home or correspondence including personal data, or to attacks upon that person's honour and reputation. Every person has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

๒๐. ๑) ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะมีการพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมาย ในการพิจารณาด้วยความเป็นธรรมและเปิดเผย โดยศาลที่มีความสามารถมีอิสระและเป็นกลาง ซึ่งตนได้รับหลักประกันสำหรับการต่อสู้คดี

๒) บุคคลใดจะต้องรับผิดชอบทางอาญา เพราะกระทำหรืองดเว้นกระทำการใด ซึ่งในขณะที่กระทำนั้นมิได้ถูกระบุว่ามีความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของประเทศหรือกฎหมายระหว่างประเทศ และต้องรับโทษหนักกว่าโทษที่มีอยู่ในขณะที่ได้กระทำความผิดทางอาญามีได้

๓) บุคคลใดจะต้องรับการพิจารณาหรือลงโทษซ้ำใน ความผิดซึ่งบุคคลนั้นต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ ลงโทษหรือให้ปล่อยตัวแล้วตามกฎหมายและวิธีพิจารณาความอาญาของแต่ละรัฐสมาชิกอาเซียน มิได้

๒๑. ทุกคนมีสิทธิที่จะปลอดจากการแทรกแซงตามอำเภอใจในความเป็นส่วนตัว ครอบครัวที่อยู่อาศัย การสื่อสาร รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคล หรือจะถูกกลบหลั่งศักดิ์ศรีและชื่อเสียงของบุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองของกฎหมายต่อการแทรกแซงสิทธิหรือการกลบหลั่งดังกล่าว

22. Every person has the right to freedom of thought, conscience and religion. All forms of intolerance, discrimination and incitement of hatred based on religion and beliefs shall be eliminated.

23. Every person has the right to freedom of opinion and expression, including freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information, whether orally, in writing or through any other medium of that person's choice.

24. Every person has the right to freedom of peaceful assembly.

25. (1) Every person who is a citizen of his or her country has the right to participate in the government of his or her country, either directly or indirectly through democratically elected representatives, in accordance with national law.

(2) Every citizen has the right to vote in periodic and genuine elections, which should be by universal and equal suffrage and by secret ballot, guaranteeing the free expression of the will of the electors, in accordance with national law.

๒๒. บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพทางความคิด มโนธรรม และศาสนา รูปแบบใดๆ ของการไม่อดทนอดกลั้น การเลือกปฏิบัติ และการยั่วยุให้เกิดความเกลียดชัง อันอยู่บนพื้นฐานทางศาสนา และความเชื่อ จะต้องถูกกำจัด

๒๓. ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก สิทธินี้รวมถึง เสรีภาพที่จะยึดถือความเห็นโดยปราศจากการแทรกแซง และที่จะแสวงหา การรับและส่งข่าวสาร ไม่ว่าจะผ่านทางวาจา ลายลักษณ์อักษรหรือผ่านสื่ออื่นใดตามที่บุคคลนั้นเลือก

๒๔. ทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ

๒๕. ๑) ทุกคนที่เป็นพลเมืองของประเทศ มีสิทธิที่จะเข้าร่วมในการปกครองของประเทศของตน ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมผ่านผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยตามกฎหมายของแต่ละประเทศ

๒) ทุกคนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในการเลือกตั้งตามกำหนดเวลาและอย่างแท้จริง ซึ่งต้องเป็นการออกเสียงอย่างทั่วไปและเสมอภาค และต้องเป็นการลงคะแนนลับ ซึ่งประกันการแสดงออกอย่างเสรีของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามกฎหมายของแต่ละประเทศ

ECONOMIC, SOCIAL AND CULTURAL RIGHTS

26. ASEAN Member States affirm all the economic, social and cultural rights in the Universal Declaration of Human Rights. Specifically, ASEAN Member States affirm the following:

27. (1) Every person has the right to work, to the free choice of employment, to enjoy just, decent and favourable conditions of work and to have access to assistance schemes for the unemployed.

(2) Every person has the right to form trade unions and join the trade union of his or her choice for the protection of his or her interests, in accordance with national laws and regulations.

(3) No child or any young person shall be subjected to economic and social exploitation. Those who employ children and young people in work harmful to their morals or health, dangerous to life, or likely to hamper their normal development, including their education should be punished by law. ASEAN Member States should also set age limits below which the paid employment of child labour should be prohibited and punished by law.

28. Every person has the right to an adequate standard of living for himself or herself and his or her family including:

a. The right to adequate and

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๒๖. รัฐสมาชิกอาเซียนยืนยันสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะ รัฐสมาชิกอาเซียนยืนยัน ดังต่อไปนี้

๒๗. ๑) ทุกคนมีสิทธิในการทำงาน ในการเลือกงานอย่างอิสระ ในการได้สภาพการทำงานที่เป็นธรรมเหมาะสม และเป็นประโยชน์ และในการเข้าถึงโครงการความช่วยเหลือต่างๆ สำหรับการคุ้มครองการว่างงาน

๒) ทุกคนมีสิทธิในการก่อตั้งสหภาพแรงงาน และเข้าร่วมสหภาพแรงงานตามที่ตนเลือกเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ตนตามระเบียบข้อบังคับและกฎหมายของแต่ละประเทศ

๓) ไม่มีเด็กหรือผู้เยาว์ใดๆ ต้องอยู่ภายใต้การแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้ที่จ้างเด็กหรือผู้เยาว์ ทำงานที่เป็นอันตรายต่อศีลธรรมหรือสุขภาพ อันตรายต่อชีวิต หรือน่าจะขัดขวางพัฒนาการตามปกติ รวมถึงการศึกษาจะต้องได้รับการลงโทษตามกฎหมาย รัฐสมาชิกอาเซียนควรกำหนดอายุขั้นต่ำของการจ้างแรงงานเด็ก การจ้างแรงงานเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์อายุขั้นต่ำเป็นการอันต้องห้าม และต้องได้รับการลงโทษตามกฎหมาย

๒๘. ทุกคนมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอของตนและครอบครัวที่ ซึ่งรวมถึง

ก) สิทธิในอาหารที่เพียงพอและแสวงหาได้ ปลอดภัยจากความหิวโหยและได้เข้าถึงอาหารที่

affordable food, freedom from hunger and access to safe and nutritious food;

b. The right to clothing;

c. The right to adequate and affordable housing;

d. The right to medical care and necessary social services;

e. The right to safe drinking water and sanitation;

f. The right to a safe, clean and sustainable environment.

29. (1) Every person has the right to the enjoyment of the highest attainable standard of physical, mental and reproductive health, to basic and affordable health-care services, and to have access to medical facilities.

(2) The ASEAN Member States shall create a positive environment in overcoming stigma, silence, denial and discrimination in the prevention, treatment, care and support of people suffering from communicable diseases, including HIV/AIDS.

30. (1) Every person shall have the right to social security, including social insurance where available, which assists him or her to secure the means for a dignified and decent existence.

(2) Special protection should be accorded to mothers during a reasonable

ปลอดภัยและมีคุณภาพประโยชน์ทางโภชนาการ

ข) สิทธิในเครื่องนุ่งห่ม

ค) สิทธิในที่อยู่อาศัยที่เพียงพอและสามารถแสงได้

ง) สิทธิในการรักษาพยาบาล และบริการสังคมที่จำเป็น

จ) สิทธิในน้ำดื่มที่ปลอดภัยและสุขาภิบาล

ฉ) สิทธิในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สะอาด และยั่งยืน

๒๙. ๑) ทุกคนมีสิทธิได้บริโภคตามมาตรฐานที่สูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ในสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ และสุขภาพ การเจริญพันธุ์ บริการการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐานที่ตนสามารถจ่ายได้ และการเข้าถึงสถานบริการทางการแพทย์

๒) รัฐสมาชิกอาเซียนจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำให้หมดไป ซึ่งการตราหน้า การเพิกเฉย การปฏิเสธและการเลือกปฏิบัติในการป้องกัน การรักษา ดูแล และสนับสนุนประชาชนที่ทุกข์ทรมาน จากโรคติดต่อต่างๆ รวมถึงโรคมุ้มนกพร่อง อันเกิดจากเชื้อไวรัส (เอชไอวี/เอดส์)

๓๐. ๑) ทุกคนมีสิทธิในสวัสดิการสังคม รวมทั้งการประกันสังคม ตามที่มีอยู่ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ตนสามารถมีวิถีทางที่จะดำรงตนได้อย่างมีศักดิ์ศรีและเหมาะสมดี

๒) ควรให้การคุ้มครองเป็นพิเศษแก่มารดา ในช่วงระยะเวลาตามสมควรที่กำหนดโดย

period as determined by national laws and regulations before and after childbirth. During such period, working mothers should be accorded paid leave or leave with adequate social security benefits.

(3) Motherhood and childhood are entitled to special care and assistance. Every child, whether born in or out of wedlock, shall enjoy the same social protection.

31. (1) Every person has the right to education.

(2) Primary education shall be compulsory and made available free to all. Secondary education in its different forms shall be available and accessible to all through every appropriate means. Technical and vocational education shall be made generally available. Higher education shall be equally accessible to all on the basis of merit.

(3) Education shall be directed to the full development of the human personality and the sense of his or her dignity. Education shall strengthen the respect for human rights and fundamental freedoms in ASEAN Member States. Furthermore, education shall enable all persons to participate effectively in their respective societies, promote understanding, tolerance and friendship among all nations,

กฎหมายและระเบียบของแต่ละประเทศ ก่อนและหลังการให้กำเนิดบุตร ในช่วงดังกล่าว มารดาที่ทำงานต้องได้รับการลา โดยมีการจ่ายค่าจ้างหรือได้รับประโยชน์ อย่างเพียงพอจากการประกันสังคม

๓) ภาวะมารดาและภาวะเด็กย่อมมีสิทธิที่จะรับการดูแลและช่วยเหลือเป็นการพิเศษ เด็กทั้งปวง ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกสมรสจะต้องได้รับการคุ้มครองทางสังคมเช่นเดียวกัน

๓๑. ๑) ทุกคนมีสิทธิในการศึกษา

๒) การศึกษาขั้นประถมจะต้องเป็นการศึกษาภาคบังคับและจัดให้ทุกคนแบบให้เปล่า การศึกษาขั้นมัธยมในรูปแบบต่างๆ จะต้องจัดให้มีขึ้นโดยทั่วไป และให้ทุกคนได้รับโดยวิธีการที่เหมาะสมทุกทางการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา จะต้องจัดให้เข้ารับได้เป็นการทั่วไป ทุกคน จะต้องสามารถเข้าถึงการศึกษา ระดับอุดมศึกษาได้อย่างเท่าเทียมบนพื้นฐานของความสามารถ

๓) การศึกษาจะต้องดำเนินไปในแนวทางเพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ และความสำนึกในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคนอย่างสมบูรณ์ การศึกษาจะต้องเสริมสร้างความเคารพ ในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในรัฐสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้การศึกษา จะต้องทำให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และจะต้องส่งเสริมความเข้าใจความอดกลั้นและมิตรภาพระหว่างชาติ และกลุ่มเชื้อชาติ และกลุ่มศาสนาทั้งปวง และ

racial and religious groups, and enhance the activities of ASEAN for the maintenance of peace.

32. Every person has the right, individually or in association with others, to freely take part in cultural life, to enjoy the arts and the benefits of scientific progress and its applications and to benefit from the protection of the moral and material interests resulting from any scientific, literary or appropriate artistic production of which one is the author.

33. ASEAN Member States should take steps, individually and through regional and international assistance and cooperation, especially economic and technical, to the maximum of its available resources, with a view to achieving progressively the full realisation of economic, social and cultural rights recognised in this Declaration.

34. ASEAN Member States may determine the extent to which they would guarantee the economic and social rights found in this Declaration to non-nationals, with due regard to human rights and the organisation and resources of their respective national economies.

RIGHT TO DEVELOPMENT

35. The right to development is an inalienable human right by virtue of which

สร้างเสริมกิจกรรมของอาเซียนในการสร้างไว้ซึ่งสันติภาพ

๓๒. ทุกคนมีสิทธิโดยเอกเทศหรือร่วมกับบุคคลอื่นที่จะมีส่วนร่วมอย่างอิสระในด้านวัฒนธรรม ที่จะบริโภคงานศิลปะ และประโยชน์อันเกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และการใช้ประโยชน์ซึ่งความก้าวหน้า รวมทั้งได้ประโยชน์จากการคุ้มครองทางด้านกรรมสิทธิ์และผลประโยชน์ทางเนื้อหาจากผลิดการทางวิทยาศาสตร์ วรรณกรรม หรือศิลปกรรมที่เหมาะสม ซึ่งตนเป็นผู้สร้างสรรค์

๓๓. รัฐสมาชิกอาเซียนควรดำเนินการโดยเอกเทศและโดยผ่านความช่วยเหลือและความร่วมมือทั้งระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจและวิชาการให้เต็มที่ ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในการทำให้บรรลุถึงสิทธิซึ่งรับรองไว้ในปฏิญญานี้ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างก้าวหน้าสืบต่อไป

๓๔. รัฐสมาชิกอาเซียนอาจกำหนดขอบเขตการประกันสิทธิทางเศรษฐกิจและสังคมอันปรากฏในปฏิญญานี้ ให้แก่ผู้ที่ไม่ใช่ชนชาติของตน โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ตลอดจนองค์กรและทรัพยากรของเศรษฐกิจแห่งชาติตน

สิทธิในการพัฒนา

๓๕. สิทธิในการพัฒนาเป็นสิทธิที่ไม่อาจเพิกถอนได้ โดยผลเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนและทุก

every human person and the peoples of ASEAN are entitled to participate in, contribute to, enjoy and benefit equitably and sustainably from economic, social, cultural and political development. The right to development should be fulfilled so as to meet equitably the developmental and environmental needs of present and future generations. While development facilitates and is necessary for the enjoyment of all human rights, the lack of development may not be invoked to justify the violations of internationally recognised human rights.

36. ASEAN Member States should adopt meaningful people oriented and gender responsive development programmes aimed at poverty alleviation, the creation of conditions including the protection and sustainability of the environment for the peoples of ASEAN to enjoy all human rights recognised in this Declaration on an equitable basis, and the progressive narrowing of the development gap within ASEAN.

37. ASEAN Member States recognise that the implementation of the right to development requires effective development policies at the national level as well as equitable economic relations, international cooperation and a favourable international economic environment. ASEAN Member States should mainstream

ประชาชาติแห่งอาเซียนพึงได้รับสิทธิในการมีส่วนร่วม มีส่วนช่วย ใช้สิทธิ และได้รับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยั่งยืนจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง สิทธิในการพัฒนาควรได้รับการทำให้บรรลุเพื่อสนองอย่างเที่ยงธรรมต่อความจำเป็นของการพัฒนาและสภาพการณ์ของคนรุ่นปัจจุบันและต่อไปในอนาคต ขณะที่การพัฒนาส่งเสริมและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการใช้สิทธิมนุษยชนทั้งมวล การขาดการพัฒนาอาจนำไปอ้างเพื่อละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการยอมรับในนานาชาติ

๓๖. รัฐสมาชิกอาเซียนควรจัดให้มีโครงการที่ส่งเสริมให้มีโครงการพัฒนาที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง และที่ตอบสนองต่อประเด็นความอ่อนไหวทางเพศอย่างจริงจัง โดยมุ่งต่อการบรรเทาความยากจน การสร้างสภาวะต่างๆ รวมถึง การคุ้มครองและความยั่งยืนของสภาพแวดล้อม เพื่อให้ประชาชาติแห่งอาเซียนพึงได้ใช้สิทธิมนุษยชนในปฏิญญานี้ บนพื้นฐานความเท่าเทียมกัน และการดำเนินการลดช่องว่างของการพัฒนาในอาเซียนอย่างก้าวหน้า

๓๗. รัฐสมาชิกอาเซียนตระหนักว่าการทำให้เป็นไปตามสิทธิในการพัฒนาจำเป็นต้องมีนโยบายการพัฒนาที่มีประสิทธิผลในระดับชาติ ตลอดจนการดำเนินความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่เป็นธรรม ความร่วมมือระหว่างประเทศ และภาวะล้าหลังทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่เหมาะสม รัฐสมาชิกอาเซียนควรปรับมุมมองหลายมิติของสิทธิในการพัฒนาให้มีกระแสหลัก

the multidimensional aspects of the right to development into the relevant areas of ASEAN community building and beyond, and shall work with the international community to promote equitable and sustainable development, fair trade practices and effective international cooperation.

RIGHT TO PEACE

38. Every person and the peoples of ASEAN have the right to enjoy peace within an ASEAN framework of security and stability, neutrality and freedom, such that the rights set forth in this Declaration can be fully realised. To this end, ASEAN Member States should continue to enhance friendship and cooperation in the furtherance of peace, harmony and stability in the region.

COOPERATION IN THE PROMOTION AND PROTECTION OF HUMAN RIGHTS

39. ASEAN Member States share a common interest in and commitment to the promotion and protection of human rights and fundamental freedoms which shall be achieved through, *inter alia*, cooperation with one another as well as with relevant national, regional and international institutions/organisations, in accordance with the ASEAN Charter.

ไปใช้ในด้านต่างๆ ของการสร้างประชาคมอาเซียนและไกลกว่านั้นนี้ต้องทำงานร่วมกับประชาคมระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน การดำเนินการค้าที่เป็นธรรม และความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ

สิทธิในสันติภาพ

๓๘. ทุกคนและประชาชาติของอาเซียนมีสิทธิในการมีสันติภาพ ภายใต้กรอบอาเซียนว่าด้วยความมั่นคงและการมีเสถียรภาพ ความเป็นกลางและเสรีภาพในลักษณะที่ว่า ซึ่งทำให้บรรลุสิทธิต่างๆ ที่ระบุไว้ในปฏิญญาฉบับนี้อย่างเต็มที่ในการนี้ รัฐสมาชิกอาเซียนจะสานต่อการสร้างเสริมมิตรภาพและความร่วมมือในการจรรโลงสันติภาพ ความสอดคล้องประสาน และเสถียรภาพในภูมิภาค

ความร่วมมือในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๓๙. รัฐสมาชิกอาเซียนมีผลประโยชน์ร่วมกันและความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ซึ่งหนึ่งในวิธีคือจะได้นำโดยอาศัยความร่วมมือกับสถาบัน/องค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ ตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียน

40. Nothing in this Declaration may be interpreted as implying for any State, group or person any right to perform any act aimed at undermining the purposes and principles of ASEAN, or at the destruction of any of the rights and fundamental freedoms set forth in this Declaration and international human rights instruments to which ASEAN Member States are parties.

Adopted by the Heads of State/ Government of ASEAN Member States at Phnom Penh, Cambodia, this Eighteenth Day of November in the Year Two Thousand and Twelve, in one single original copy in the English Language.

Note

This ASEAN Declaration on Human Rights is criticized for being somewhat below the standard of those generally accepted international instruments. In sum, the human rights under this declaration are subject to domestic legislations of the concerned member country

Professor P. HORAYANGKURA

๔๐. ไม่มีความข้อใดในปฏิญญานี้ ที่อาจตีความได้ว่า เป็นการให้สิทธิใดแก่ รัฐ กลุ่มคน หรือ บุคคลใด ในการทำการใด ที่มุ่งที่จะบั่นทอน ความมุ่งประสงค์และหลักการของอาเซียน หรือ ทำลายสิทธิและเสรีภาพพื้นฐานใดที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้และตราสารสิทธิมนุษยชน ระหว่างประเทศ ซึ่งรัฐสมาชิกอาเซียนเป็นภาคี

รับไว้โดยประมุขรัฐ/รัฐบาลของรัฐสมาชิกอาเซียนในวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ค.ศ. 2012 ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยทำต้นฉบับเพียงฉบับเดียวเป็นภาษาอังกฤษ

หมายเหตุ

ปฏิญญาวาดด้วยสิทธิมนุษยชนของอาเซียนฉบับนี้ที่ปรากฏในตราสารที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปโดยได้รับการวิจารณ์ว่าต่ำกว่ามาตรฐานบัญญัตินานาชาติ เพราะบรรดาสิทธิที่กำหนดไว้อาจถูกจำกัดโดยกฎหมายภายในของสมาชิกอาเซียนที่เกี่ยวข้อง

ศาสตราจารย์พิชัยศักดิ์ หรยางกูร